ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: **T. N. K.**, narozen dne .....
st. přísl. .....
t. č. pobytem .....
zastoupen advokátem Mgr. et Mgr. Markem Čechovským
sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 3, P. O. BOX 21, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 11. 2017, č. j. OAM-337/ZA-ZA11-HA08-2017, e. č. B005757,

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 11. 2017, č. j. OAM-337/ZA-ZA11-HA08-2017, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **8 228,- Kč**, a to ve lhůtě do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. et. Mgr. Marka Čechovského, advokáta se sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 11. 2017, č. j. OAM-337/ZA-ZA11-HA08-2017, e. č. B005757 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

V rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný nejprve přistoupil k rekapitulaci skutkového stavu věci a dosavadního průběhu řízení. Následně se již zabýval zákonnými důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Ve vztahu k neudělení azylu podle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu žalovaný uvedl, že žalobce neuvedl žádné důvody, který by mohly vést k závěru, že v zemi původu vyvíjel činnosti směřující k uplatňování politických práv a svobod, resp. že by byl v tomto ohledu pronásledován. Obdobně žalovaný argumentoval také ohledně neudělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, když poukázal na skutečnost, že nic nenasvědčuje tomu, že by žalobce mohl v zemi původu čelit pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Žalobce pobýval v České republice již od roku 1996, přičemž k zániku jeho pobytového oprávnění došlo v roce 2017, a to vlivem spáchání trestné činnosti. Žalovaný akcentoval skutečnost, že žalobce neuvedl žádné problémy s vietnamskými státními orgány, ale především zdůrazňoval, že s tamním režimem nesouhlasí a na českém území chce nadále realizovat svůj soukromý a rodinný život. V tomto kontextu žalovaný odkázal na související judikaturu, podle které není účelem azylového řízení legalizovat pobyt na území České republiky z důvodů, které jinak spadají do režimu právní úpravy pobytu cizinců. Stejným způsobem se pak žalovaný vyjádřil k námitce, že žalobce nemůže v rozporu se směrnicí 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 (dále jen „směrnice o volném pohybu“), legalizovat v době platnosti výjezdního příkazu svůj pobyt na českém území, přestože je rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Jedná se podle názoru žalovaného o problematiku spadající pod režim zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), nikoliv zákona o azylu.

Pokud se jedná o tvrzení žalobce, že je evangelíkem, kteří to nemají ve Vietnamu jednoduché, k tomu žalovaný uvedl, že mu je z úřední činnosti známo, že mezi vietnamskými obyvateli není mnoho katolíků, přičemž žijí převážně v horách. Následně citoval výňatek z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007-129, přičemž dospěl k závěru, že u žalobce nebyly ve vztahu k jeho náboženskému vyznání zjištěny okolnosti odůvodňující udělení azylu. V této souvislosti pak doplnil, že ani obecný nesouhlas či nespokojenost žalobce s komunistickým režimem nelze považovat za relevantní důvod pro udělení azylu, neboť nebyl nikdy politicky aktivní a s vietnamskou státní mocí neměl žádné potíže. Pokud se jedná o ekonomické důvody, žalovaný poukázal na skutečnost, že nejsou zásadně důvodem pro udělení azylu, přičemž nebyly ve vztahu k domovské zemi žalobce zjištěny žádné okolnosti svědčící o diskriminaci v této oblasti. Žalovaný k tomu v kontextu zpráv a informací o zemi původu založených ve spisu doplnil, že ve Vietnamu došlo k obnovení hospodářského růstu a žalobce může využít pomoc asistenčních služeb či příslušných státních orgánů. Stejně tak žalovaný neshledal s ohledem na okolnosti případu důvody pro udělení humanitárního azylu a azylu za účelem sloučení rodiny.

Následně se žalovaný zabýval tím, zda u žalobce nejsou dány důvody pro udělení doplňkové ochrany. V tomto kontextu uvedl, že vycházel mimo jiné z jeho výpovědi, rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 6. 2016, č. j. OAM-585-14/ZR-2016 (dále jen „rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu“), a ze zpráv o zemi původu, které jsou ve spisu založeny. Na základě těchto skutečností poté konstatoval, že u žalobce není v případě návratu do domovské země dáno riziko vzniku vážné újmy ve smyslu nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. V tomto kontextu se žalovaný podrobně zabýval problematikou omezování základních práv a svobod, včetně souvisejícího postihu zejména lidskoprávních aktivistů a bloggerů, mezi které ovšem žalobce nepatří. Ve Vietnamu rovněž neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, který by mohl žalobce ohrozit na životě či lidské důstojnosti. Závěrem pak žalovaný k otázce zásahu do soukromého a rodinného života uvedl, že žalobce má na českém území manželku a dvě děti, přičemž jedno z nich je státním občanem ČR. K tomu doplnil, že všichni rodinní příslušníci žalobce disponují povolením k trvalému pobytu a obě jeho děti jsou již zletilé. Jejich společné soužití tak není z objektivního hlediska nutné realizovat pouze na území České republiky, k čemuž je v opačném případě potřeba primárně využít právního režimu zákona o pobytu cizinců. Jelikož u žalobce nebyly dále splněny ani zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny, žalovaný rozhodl tak, že se mu žádná forma mezinárodní ochrany neuděluje.

III. Žaloba

Žalobce v žalobě namítal, že v České republice žije trvale jeho žena a dvě děti, přičemž jsou plně integrováni do české společnosti a nemohou se tak vrátit do Vietnamu. Jeho mladší syn je dokonce státní občanem ČR. Podle názoru žalobce žalovaný dospěl k nesprávnému závěru, když jej za účelem legalizace pobytu na českém území odkázal na právní úpravu zákona o pobytu cizinců, neboť ta mu v době platnosti výjezdního příkazu neumožňuje získat žádnou formu pobytového oprávnění, přestože je rodinným příslušníkem občana Evropské unie. V tom žalobce spatřoval porušení směrnice o volném pohybu a mezinárodních závazků České republiky ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který poskytuje ochranu soukromého a rodinného života. Žalobce navíc nemá v zemi původu vytvořeno žádné zázemí. V této souvislosti žalobce uvedl, že sice nesplňuje podmínky pro udělení azylu, ale měla by mu být udělena doplňková ochrana podle ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu. Nad rámec uvedeného pak namítal, že se žalovaný dostatečně nevypořádal s hrozbou jeho pronásledování proto, že je evangelíkem, neboť by mu tato skutečnost mohla způsobit v zemi původu potíže. Podle názoru žalobce není v tomto ohledu dostačující pouze odkaz na judikaturu Nejvyššího správního soudu, pakliže žalovaný neuvede, z jakých konkrétních důvodů žalobce zákonem stanovené podmínky pro udělení mezinárodní ochrany nesplňuje. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil, žalovanému uložil povinnost nahradit náklady řízení a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

Ve svém vyjádření k žalobě žalovaný předně uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí, neboť v řízení a při vydání napadeného rozhodnutí postupoval v souladu se zákonem. Pokud se jedná o skutkové okolnosti případu, je povinností žadatele o mezinárodní ochranu, aby uvedl skutečnosti, které jsou mu známy a které mohou být

relevantní z hlediska posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V tomto kontextu žalovaný dospěl k závěru, že žalobce žádné takové skutečnosti neuvedl, přičemž jeho žádost byla motivována zejména snahou legalizovat svůj pobyt v České republice v době platnosti výjezdního příkazu. O pobytové oprávnění žalobce přišel vlastním zaviněním, a to v důsledku spáchání trestné činnosti. Žalovaný se dále neztotožnil ani s tvrzením žalobce, že neudělení mezinárodní ochrany představuje porušení mezinárodních závazků České republiky, resp. čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť účelem azylového řízení je poskytnutí ochrany osobám, které jsou pronásledovány nebo mají z pronásledování odůvodněný strach, aniž by jej bylo možné používat jako prostředek za účelem legalizace pobytu. Pokud se jedná o namítaný strach z pronásledování z důvodu náboženského přesvědčení, žalovaný k tomu uvedl, že žalobce v minulosti nebyl z tohoto důvodu pronásledován a jedná se tak pouze o jeho nepodložené domněnky. Podle aktuálních informací jsou navíc v zemi původu žalobce nově obsazovány biskupské stolice a byl přijat zákon o svobodném výkonu náboženství, který související formu diskriminace zakazuje. V zemi je navíc zhruba 8 milionů katolíků a 180 tisíc evangelíků. Podle názoru žalovaného tak byl v řízení zjištěn skutkový stav bez důvodných pochybností, přičemž sám žalobce opakovaně uvedl, že usiluje o legalizaci pobytu na českém území, k čemuž však nelze ani z důvodu realizace soukromého a rodinného života primárně využít žádnou formu mezinárodní ochrany. Proto žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

Ve správním spisu je kromě napadeného rozhodnutí dále založeno zejména poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 22. 5. 2017. Z jejich obsahu je ve vztahu k žalobním námitkám patrné, že žalobce ve Vietnamu již od roku 1983 z důvodu práce v Německu trvale nepobýval, a to vyjma dvou let po roce 1990. V současné době tam žije jeho sestra, se kterou není v kontaktu. Naposledy byl v domovské zemi v roce 2008. V České republice měl povolení k trvalému pobytu od roku 1996, které mu bylo z důvodu pravomocného odsouzení za spáchání trestného činu v roce 2017 zrušeno. Do Vietnamu se žalobce vrátit nechce, protože má v České republice manželku a dvě děti, se kterými tvoří společnou domácnost. V případě nuceného vycestování by s ním rodina odjet nemohla, neboť obě děti ještě studují a jeho žena by je nechtěla opustit. Před odjezdem z vlasti neměl žádné velké problémy se státními orgány. Během svého pobytu na českém území se ovšem v roce 2001 stal evangelíkem a chodí do kostela, což může být ve Vietnamu problematické, jak se dozvěděl z televize a internetu. Podle informací žalobce jsou evangelíci ve Vietnamu sice oficiálně povoleni, ale jsou sledováni policií a pronásledováni, pakliže nejednají podle vůle vládnoucí komunistické strany. Právní zástupce žalobce poté závěrem doplnil, že žalobce nemá možnost dosáhnout legalizace svého pobytu v režimu zákona o pobytu cizinců.

Ve správním spisu se dále nachází kopie rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu a jednotlivé zprávy a informace o zemi původu, mezi které konkrétně patří: Informace MZV ČR, č. j. 98851/2015-LPTP, ze dne 26. 5. 2015; Údaje o zemi Vietnam, Mezinárodní organizace pro Migraci, květen 2016; Informace Human Rights Watch, 12. 1. 2017; Informace Amnesty International, 22. 2. 2017; Svoboda ve světě 2017 – Vietnam, Freedom House, leden 2017. Ve vztahu k žalobní námitce ohledně nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí je pak problematika svobody vyznání ve Vietnamu vymezena ve

výše citovaných dokumentech od Human Rights Watch a Freedom House z roku 2017. Podle citované zprávy organizace Human Rights Watch tamní vláda sleduje, šikanuje a někdy násilím zasahuje proti náboženským skupinám působícím neoficiálně. Mezi sledované subjekty patří také nezávislé protestantské církve. Součástí šikanování nezávislých církví ze strany státních orgánů je rovněž nucené zřeknutí se víry. Podobně situaci hodnotí také citovaná zpráva organizace Freedom House, podle které jsou náboženské svobody ve Vietnamu nadále omezeny, neboť je stanovena povinnost získat povolení a podřídit se působnosti dohledového orgánu. Byl sice přijat zákon o víře a náboženství, ale ten posílil registrační požadavky, umožnil rozsáhlé zasahování státu do vnitřní činnosti náboženských skupin a poskytl státním orgánům širokou možnost trestání náboženských aktivit. Křesťané byli nadále perzekuováni a v případě jejich neregistrovaných skupin dochází k běžnému zatýkání a šikanování místními a provinčními orgány. Má se za to, že mnoho lidí je vězněno z důvodu svého náboženského přesvědčení.

V návaznosti na seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí podal následně žalobce prostřednictvím svého právního zástupce vyjádření, ve kterém uvedl, že podklady založené ve spisu nevyvrací relevantní tvrzení žalobce ve vztahu k žádosti o udělení mezinárodní ochranu, přičemž zákon o pobytu cizinců v rozporu se směrnicí o volném pohybu neumožňuje jinou formu legalizace jeho pobytu na českém území. Současně byla k vyjádření žalobce doložena kopie rodného listu jeho syna, a to na jméno D. A. N., nar. .....

VI. Posouzení věci krajským soudem

Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.

O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. bez nařízení ústního jednání.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).

Žaloba **je důvodná**.

Krajský soud předně uvádí, že žalobce v žalobě brojil nejen proti nesprávnému právnímu hodnocení skutkových okolností případu ve vztahu k posouzení nároku na udělení doplňkové ochrany, ale také proti nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, a to ve vztahu k neudělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Konkrétně žalobce v této souvislosti namítal, že se žalovaný dostatečně nevypořádal s jeho tvrzením, že v případě návratu do domovské země má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu svého náboženského přesvědčení, neboť je evangelíkem, kteří jsou ve Vietnamu podle dostupných informací vystaveni zvýšené pozornosti a nátlaku ze strany orgánů veřejné

moci. Pokud se jedná o namítanou nepřezkoumatelnost rozhodnutí, krajský soud poukazuje na skutečnost, že se jedná o vadu rozhodnutí, kterou je povinen zkoumat z úřední povinnosti, tedy bez ohledu na to, zda byla v žalobě namítnuta či nikoliv. Tento závěr ostatně vyplývá také z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002-35 (všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), ve kterém příslušný soud judikoval, že: *„Nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí je pojmově spjata se soudním přezkumem takového rozhodnutí. K tomu, aby soud takový závěr učinil, není zapotřebí, aby žalobce nepřezkoumatelnost namítal; dojde-li soud k závěru, že napadené správní rozhodnutí je nepřezkoumatelné, zruší je, aniž se žalobcovými námitkami musí věcně zabývat [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].“*

Co se týče posouzení toho, zda je možné rozhodnutí správního orgánu obecně považovat za nepřezkoumatelné, je třeba v souladu s judikaturou připomenout, že tato vada může spočívat nejen v nesrozumitelnosti, a to ve vztahu k výroku, odůvodnění či vymezení účastníků řízení, ale také v nedostatku důvodů rozhodnutí. Pod tyto případy je možné podřadit nejen nedostatečně zjištěný skutkový stav věci či formulaci skutkových závěrů, které nemají oporu ve spisu, ale také situaci, kdy rozhodující orgán v odůvodnění rozhodnutí zcela opomine zdůvodnit, proč považoval tvrzení či námitky účastníka řízení za liché, mylné nebo vyvrácené, a to např. s odkazem na provedené dokazování (k tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, a ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75).

Pokud krajský soud aplikuje tyto závěry v posuzované věci, musí se ztotožnit s námitkou žalobce, že se žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně nezabýval tím, proč nejsou v případě žalobce dány důvody pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, popř. doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. Ve vztahu k posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany se žalovaný výslovně nezabýval otázkou evangelického vyznání vůbec. Krajský soud připomíná, že z obsahu spisu, a to zejména z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 22. 5. 2017, je zřejmé, že žalobce v řízení uvedl, že je od roku 2001 evangelíkem, na což je podle dostupných informací ze strany vietnamských státních orgánů reagováno negativním způsobem.

Žalovaný se ovšem s tímto tvrzením či obavou žalobce v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí vypořádal pouze tím způsobem, že uvedl procentuální počet zastoupení jednotlivých náboženských vyznání ve Vietnamu, přičemž akcentoval minoritní zastoupení právě evangelického náboženství, které se vyskytuje zejména v mimoměstských oblastech. Tyto skutečnosti však nijak nehodnotil. Pouze v tomto kontextu citoval část odůvodnění obsaženého v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007-129, který se týkal stěžovatelky z Kazachstánu, která věřila v islám a byla za svoji víru v domovském státě vystavena nejen nepochopení občanské společnosti, ale také nátlaku ze strany zaměstnavatele a policejních orgánů. Citovaný rozsudek podle názoru krajského soudu není k předmětné věci dostatečně přiléhavý. Nelze navíc odhlédnout od skutečnosti, že kasační stížnost byla v dané věci posouzena jako důvodná, a to také proto, že se správní orgán a příslušný krajský soud dostatečně nezabývaly intenzitou a dalšími okolnostmi ústrků, kterým byla stěžovatelka v zemi svého původu vystavena. Pokud se tedy žalovaný závěrů Nejvyššího správního soudu v odůvodnění napadeného rozhodnutí výslovně dovolává, měl postupovat

obdobným způsobem a tvrzení žalobce o obavě z náboženského pronásledování v zemi jeho původu náležitě a s přihlédnutí ke konkrétním okolnostem případu posoudit.

Krajský soud navíc připomíná, že ve správním spisu jsou založeny zprávy a informace o zemi původu, se kterými žalovaný sice v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí pracoval, ale nikoliv ve vztahu k otázce svobody vyznání, která je v nich rovněž hodnocena. Nelze poté pominout, že z již citovaných zpráv od Human Rights Watch a Freedom House z roku 2017 vyplývá, že náboženské skupiny jsou ve Vietnamu obecně pod zvýšeným dohledem státu, a to zejména za předpokladu, že se jedná o neoficiální uskupení, včetně protestantských církví, jejichž členové jsou pak vystaveni projevům šikany, násilí a tlaku za účelem nuceného zřeknutí se víry. Ve vztahu ke křesťanskému náboženství, pod které lze nepochybně podřadit rovněž evangelické vyznání, navíc podle organizace Freedom House dochází ve Vietnamu dokonce k zatýkání a věznění členů neregistrovaných skupin, a to ze strany místních a provinčních orgánů. Nelze tedy předem vyloučit ani možnost, že by v případě žalobce byly sekundárně splněny alespoň podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud v tomto kontextu dodává, že není v rámci přezkumu napadeného rozhodnutí povolán k tomu, aby posuzoval, zda jsou v případě žalobce dány důvody pro udělení příslušné formy mezinárodní ochrany či nikoliv. Jedná se o kompetenci žalovaného, který však musí v tomto ohledu postupovat přezkoumatelným způsobem, a to zejména za předpokladu, pokud jsou ve spisu založeny podklady, které tvrzení a obavy žalobce nevyvrací, ale naopak vzbuzují důvodné pochybnosti o tom, že je ochrana svobody vyznání v jeho domovském státě skutečně zaručena, resp. že nebude za svou víru postihován. Tento nedostatek pak nemůže být až *ex post* zhojen v rámci vyjádření k žalobě, kde žalovaný poukazuje na spekulativnost tvrzení žalobce a zdůrazňuje přijetí zákona o svobodném výkonu náboženství, který je nicméně organizací Freedom House hodnocen spíše negativním způsobem.

Nad rámec uvedeného pak krajský soud pouze *obiter dictum* uvádí, že nelze dospět k závěru o neexistenci důvodu pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu pouze s odkazem na skutečnost, že žalobce v minulosti neměl s vietnamskými státními orgány žádné problémy a v zemi mnoho let nepobýval. Je totiž nutno zohlednit, že mohou nastat situace, kdy dojde ke vzniku azylově relevantních důvodů nikoliv v zemi původu, ale až v době, kdy žadatel o mezinárodní ochranu pobývá na území jiného státu (tzv. status uprchlíka *sur place*). Typicky se může jednat o důvody nejen objektivní, související například se změnou režimu či přístupu vládnoucí strany v zemi původu, ale také subjektivní, jako je například zvýšená aktivistická či publikační činnost žadatele o mezinárodní ochrany, popř. jeho zřeknutí se víry nebo rozhodnutí konvertovat k jinému náboženskému vyznání, které je v zemi původu považováno za politicky nepohodlné či dokonce protiprávní (srov. Qualification for International Protection (directive 2011/95/EU): A Judicial Analysis, EASO, 2016, s. 88-90). Pokud tedy žalovaný nepovažoval tvrzení žalobce o přijetí evangelické víry za nevěrohodné, což by bylo potřeba řádně zdůvodnit, pak je na místě, aby s přihlédnutím k individuálním okolnostem případu a informacím o zemi původu posoudil, zda jsou v jeho případě dány důvody pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, popř. doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu, či nikoliv. Stejné závěry lze ostatně dovodit také z judikatury Nejvyššího správního soudu, který například ve svém rozsudku ze dne 29. 5. 2014, č. j. 5 Azs 2/2013-26, judikoval, že: *„Pokud by se jednalo o konverzi reálnou, věrohodnou, bylo by třeba tuto skutečnost dále velmi pečlivě zvažovat v*

kontextu § 12 písm. b) zákona o azylu, tedy z hlediska možných důvodů pro udělení azylu spočívajících v důvodném strachu z pronásledování na základě náboženství, jakkoli tyto možné důvody nastaly v převážné míře až po té, co stěžovatel opustil zemi původu (tzv. status uprchlíka sur place). V této souvislosti se Nejvyšší správní soud rovněž ztotožňuje s námitkou stěžovatele, že žalovaný hodnotil shromážděné důkazy o možném nebezpečí pronásledování konvertitů ke křesťanství v zemi původu stěžovatele selektivně a že krajský soud se s takovým hodnocením bez jakékoli podrobnější úvahy ztotožnil." Krajský soud tedy považoval námitku žalobce za důvodnou, neboť nebylo neudělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, popř. doplňkové ochrany z důvodu hrozící represe za přestup k evangelické víře podle ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu, přezkoumatelným způsobem zdůvodněno.

Pokud se jedná o zbývající námitky žalobce, ty směřovaly výhradně proti neudělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu, neboť je žalobce toho názoru, že jeho vycestování by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Konkrétně žalobce argumentoval tím, že v České republice trvale žije jeho manželka a děti, přičemž jedno z nich je dokonce českým státním občanem. V této souvislosti pak žalobce namítal, že si nemůže jako rodinný příslušník občana Evropské unie legalizovat svůj pobyt na území České republiky v režimu zákona o pobytu cizinců, což má za následek porušení nejen sekundárního práva Evropské unie, ale v případě neudělení mezinárodní ochrany a související povinnosti vycestování do domovského státu také porušení práva na respektování soukromého a rodinného života podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Krajský soud se v tomto ohledu s argumentací žalobce neztotožňuje. Nelze zajisté přehlédnout skutečnost, že pobyt žalobce na území České republiky je dlouhodobého charakteru a v současné době zde má vytvořeny silné rodinné vazby. Na druhou stranu je třeba přisvědčit žalovanému v tom, že řízení o udělení mezinárodní ochrany je primárně určeno za účelem poskytnutí ochrany osobám, které jsou ze zákonem stanovených důvodů pronásledovány nebo mají z pronásledování v zemi původu odůvodněný strach. Na základě teleologického výkladu a související judikatury tedy nelze dospět k závěru, že by daná právní úprava zakotvená v zákoně o azylu měla sloužit paralelně vedle zákona o pobytu cizinců jako nástroj k legalizaci pobytu na území České republiky, ať už z pracovních či rodinných důvodů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2015, č. j. 3 Azs 237/2014 – 25).

Zásadně tak neudělení mezinárodní ochrany nepředstavuje zásah do soukromého a rodinného života žadatele, neboť si může dále legalizovat své pobytové oprávnění v režimu zákona o pobytu cizinců, pakliže splní zákonem stanovené podmínky. V tomto ohledu sice žalobce namítá, že mu byl vydán výjezdní příkaz, což úspěšné podání žádosti o některou z forem pobytového oprávnění vylučuje. Je však třeba dát za pravdu žalovanému v tom, že žalobce prokazatelně přišel o své dosavadní pobytové oprávnění z důvodu spáchání trestné činnosti, za kterou byl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Tato skutečnost není mezi stranami předmětem sporu a prokazatelně vyplývá z rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu, jehož kopie je ve správním spisu založena. K tomu je vhodné doplnit, že povinnost vycestování žalobce v době stanovené ve výjezdním příkazu nijak nevylučuje, aby následně, byť v zemi svého původu, svůj pobyt na území České republiky legalizoval, resp. požádal o udělení některé z forem pobytového oprávnění. Jedná se o základní rozdíl oproti institutu správního vyhoštění, kdy je vedle nuceného vycestování cizince stanovena doba, po kterou nemůže vstoupit na území České

republiky, což může mít zásadní dopady do jeho soukromého a rodinného života. Stejný závěr ostatně opakovaně zaujal také Nejvyšší správní soud, když například ve svém rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, judikoval, že: *„Je totiž v prvé řadě třeba rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky ČR bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o pobytu cizinců")], od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince. Samotná nutnost vycestovaní cizince do země původu při neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany a za situace, kdy cizinci nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území ČR, totiž tomuto cizinci neznemožňuje, aby si po návratu do země původu nepožádal o některou z možných forem povolení k pobytu na území ČR dle zákona o pobytu cizinců. Naproti tomu se správním vyhoštěním je dle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců spojena vedle povinnosti vycestovat z území ČR vždy také doba, po kterou nelze cizinci vstup na toto území umožnit.“*

O udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu tak lze uvažovat pouze ve výjimečných případech, kdyby dokonce i krátkodobé vycestování cizince mělo za následek výrazný zásah do soukromého a rodinného života žadatele. Jedná se zpravidla o situace, kdy má žadatel o mezinárodní ochranu na území České republiky nezletilé dítě, které je na něj odkázáno péčí a výchovou, jak ostatně judikoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-28: *„Při posuzování otázky, zda by vycestování žadatelky o mezinárodní ochranu, která žije v ČR společně se svým nezletilým dítětem a manželem, na jehož příjem je rodina odkázána, bylo nepřiměřeným zásahem do jejího rodinného a soukromého života, a zda tedy jsou dány důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, se zpravidla nelze spokojit s pouhým konstatováním, že žadatelka i její rodinní příslušnicí mají občanství země původu, a mohou tam tedy společně odcestovat a existenci rodiny tím zachovat. Správní orgán je v takovém případě povinen se zabývat nejen případnými právními, ale i faktickými překážkami takového kroku, mezi něž by mohl patřit např. nedostatek finančních prostředků žadatelky a jejích rodinných příslušníků spojený s absencí sociálních a rodinných vazeb v zemi původu. Není-li přestěhování rodiny do země původu právně či fakticky možné, je správní orgán dále povinen se zabývat i tím, zda má žadatelka možnost získat jiné oprávnění k pobytu na území ČR, než je mezinárodní ochrana, a zda by i případné krátkodobé odloučení stěžovatelky od jejího nezletilého dítěte, pokud by bylo spojeno s vyřízením oprávnění k pobytu, nebylo, vzhledem k věku dítěte a dalším okolnostem, nepřiměřeným zásahem do jejího rodinného a soukromého“*

V projednávané věci však žalovaný podle názoru krajského soudu správně dovodil, že žalobce má sice na území České republiky manželku a dvě děti, ale obě jsou již zletilé a všichni zde pobývají na základě povolení k trvalému pobytu, popř. z titulu státního občanství (syn žalobce D. A. N.). K tomu je vhodné doplnit, že na výchově a výživě dětí se manželka žalobce aktivně podílí a dokonce byla poměrně dlouhou dobu nucena zajišťovat chod domácnosti bez pomoci žalobce, který byl v důsledku spáchání trestného činu pravomocně odsouzen a částečně vykonal nepodmíněný trest odnětí svobody, jak vyplývá z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 22. 5. 2017. I v případě vycestování žalobce a jeho následování rodinnými příslušníky se pak žalovaný dostatečně zabýval ekonomickou situací v zemi původu, když ze zpráv a informací o Vietnamu, které jsou založeny ve správním spisu, vyplývá, že došlo ke zlepšení

hospodářské situace, přičemž je v oblasti bydlení a nezaměstnanosti poskytována podpora nejen ze strany soukromých, ale také veřejných subjektů.

Z těchto důvodů tak krajský soud dospěl k závěru, že případné vycestování žalobce nepředstavuje porušení mezinárodních závazků České republiky podle ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu. Pokud se jedná o žalobcem namítaný rozpor právní úpravy zákona o pobytu cizinců se směrnicí o volném pohybu, krajský soud pouze nad rámec uvedeného dodává, že se primárně jedná o právní otázku, která se nevztahuje k řízení ve věci udělení mezinárodní ochrany, resp. svoji povahou nespadá do působnosti zákona o azylu, pročež tak nebyla předmětem soudního přezkumu napadeného rozhodnutí.

S ohledem na shora uvedené důvody bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

VII. Závěr a náklady řízení

Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí trpí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů, neboť se žalovaný v kontextu zpráv a informací o zemi původu dostatečně nezabýval tvrzením žalobce ohledně odůvodněného strachu z pronásledování kvůli jeho náboženskému přesvědčení [§76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Žalovaný tedy v napadeném rozhodnutí nepředestřel přesvědčivou argumentaci podporující závěr o tom, že u žalobce není dán odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženského vyznání ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. že mu v zemi původu v tomto ohledu nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy podle ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. V dalším řízení je tak žalovaný povinen znovu a mnohem komplexněji vyhodnotit zjištěné skutečnosti. Pokud by žalovaný dospěl i poté k témuž závěru, pak je třeba, aby jej přezkoumatelně a přesvědčivě zdůvodnil.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci měl plný úspěch ve věci žalobce, proto má právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce je jako cizinec v řízení ve věci mezinárodní ochrany osvobozen od placení soudního poplatku, jak vyplývá z ust. § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Ze soudního spisu ovšem dále vyplývá, že původní zástupce žalobce Mgr. Vratislav Tauber učinil ve věci dva úkony právní služby (převzetí a příprava věci a sepsání žaloby) po 3 100,- Kč podle ust. § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a dále má nárok na 2x náhradu hotových výdajů po 300,- Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Jelikož je zástupce žalobce plátcem daně z přidané hodnoty, zvýšil krajský soud částku odměny za právní zastoupení o tuto daň (21 %). Celkem je tedy žalovaný povinen žalobci na nákladech řízení nahradit částku 8 228,- Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 11. července 2018

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.

samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.